

adásokat kellene tartaniok a közeli községekben vasárnap délutánokon. Tenni lehet itt könnyen és tenni kell. Tudunk egymásról eleget, a vasút pedig néhány perc alatt összehoz bennünket egymással. Mire várunk hát?

..

Minden egyesületnek, bármilyen célokat is tűzött ki maga elé, elsősorban kötelessége megvalósítani a népegyetem intézményét. Ez annyiból áll, hogy hetenként 1—2 órás előadást tartsanak a legszükségesebb tárgyakról. Az anyagot

főleg történelem, irodalom, szociológia, gazdaságtan, természettan köréből merítsék. Fokozni kell az ifjúság olvasási kedvét és erre a célra könyvtárakat kell berendezni. A népszerű felolvasások és előadások az erkölcsi élet fejlesztéséhez, a közhasznú ismeretek gyarapításához járulnak hozzá. Ezeket az előadásokat az ifjúság mellett a község népe is előszeretettel fogja fölkarolni. Ebben a munkában elsők között kell, hogy álljanak a község egyetemistái, a tanító, az orvos és a többi értelmiség.

J. G.

K Ö N Y V E K

Erdélyi városok. Amióta határ választ el Erdélytől egyre kevesebb hír érkezik Székelyországból, ahol pedig a nép hangos hirdetője a magyarság életrealitásának a változott viszonyok közepette is.

A magyar kulturális egyesületek szövetségének a támogatásával dr. Kuthy Sándor szerkesztésében városportré jelent meg Erdélyről, amelynek öt legismertebb, legmagyarabb városát ismerteti az öt meleg emberi írás. **Maksay Albert** Kolozsvárról, **Tabéri Géza** Nagyváradról, **Berde Mária** Enyedről, **Molter Károly** Marosvásárhelyről és **Szemplér Ferenc** Brassórol irt felejthetetlen sorokat, amelyek valóban tartós és emlékezetes portrét adnak.

Halász Gyula: Petőfi Sándor élete. Hasznos Könyvtár, 3-ik szám. Az igazi nagy emberek: a tudósok, feltalálók, írók és művészek — kevés kivétellel — mind magából a küzködő népből eredtek. Azt példázza ez a tény, hogy az emberiség hőse, dicsőséges alakja mindenki lehet, akiben tiszta és becsületes sziv, hit, felkészültség és akarat lakik. Ezt a mottót olvassuk az ÁGISZ Szövetkezet által kiadott Hasznos Könyvtár harmadik számában. Már magában ez is

rokonszenvessé teszi a szerény, de izléses kiállítású füzetecskét, mely arra hivatott, hogy az erdélyi magyar néppel ismertesse meg Petőfi Sándor életét. És kétszeres jelentősége van annak, hogy ez a tisztult, szép hang éppen a nép felé fordul s neki mutatja meg az igazi nagyság arcát. Az erdélyi magyar népet ma nagyon meg kell tanítani arra, hogy „te is lehetsz az emberiség hőse, dicsőséges alakja.” A könyv szerzőjétől nyilvánvalóan távol áll az a szándék, hogy irodalmi igényű művet alkosson. Mindössze annyi célja volt, hogy „Petőfi Sándor élettörténetének és megrázó halálának megismerése felébressze a kívánságot verseinek megismerésére is.” Halász Gyula Petőfi életrajzát átolvastuk s ugy találtuk, hogy megfelel kitűzött céljának. Nem ismerteti Petőfi költészetét, nem bocsátkozik széptani fejtegetésekbe, nem magasztalja Petőfi költői nagyságát, hanem egyszerűen, simán és keresetlen tár olvasóink elé egy tüneményesen kalandos, regényes, nyughataatlan, hatalmas-ívelésű és tragikusan végződő életét. Mindezt kitérők, terjengősebb elkalandozások nélkül a lehető legrövidebb uton teszi. Ezen a hatvannégy oldalon minden megvan dióhéjban, amit Petőfi életéről tudni kell. És a szerzőnek csakugyan

sikerült a drámai lüktetésű életpályát olyan erővel megrajzolni, hogy az olvasóban — még ha alaposan ismeri is Petőfi költészetét, — újra vágyakozást ébreszt végigolvasni a legnagyobb magyar zseni verseit. Az idézetek oly szerencsésen vannak kiválogatva, hogy mintegy illusztrációkként követik az életrajz stációit.

Az emberi erkölcs vagy inkább az asszonyi erkölcs problémáit fejtegeti Dániel Rops francia író legutóbb megjelent regényében. Rops nem akar politizálni, legalább is ezt a látszatot szeretné kelteni. De annál kirívóbb az egész könyvön keresztülvonuló tendencia. A halál eltörpülése, az élet semmissége, a tulvilági megdicsőüléssel szemben. A regény hőse egy asszony, aki bűnrészességet vállal barátja feleségének megmérgezésében, aki annak ellenére, hogy már nem szereti a férfit, mégis a felesége lesz, de szeretőit úgy válogatja, mint a többi unatkozó polgárasszony. Ám, azért a főhősön toronymagasságban áll minden emberi erkölcs fölött s a bűnös emberi dzsungelben magányosnak érzi magát. Az író remekül érti a szemfényvesztést. Ez az asszony nagyszerűen megrajzolt tragikus alak. És a legmagasabb csúcst is eléri. Visszatér lelkébe a vallásos áhitat s az igazi, az egyedül hozzá méltó magányt választja: kolostorba vonul. Hogy mi történt azelőtt? Nem fontos, csupán annyi, hogy az író megírta könyvét.

André Gide: Nouvelles nourritures. Maga André Gide a következő szavakkal ajánlja könyvét az ifjuságnak: A Les Nouvelles Nourritures késői válassz Nourritures Terrestres című könyvemre, melyet negyven évvel ezelőtt, pályafutásom kezdetén írtam. E könyv hosszú időn keresztül visszhang nélkül maradt. Az a nemzedék, melyhez tartozom, nem értette még a természetes örömköz való visszatérésre szóló felhívást. Volt ugyan abban az időben néhány kiváló és csodálatraméltó költőnk,

ám a körülöttem levő szimbolista irodalmárok veszélyesen eltávolodtak az életől. Ez az eltávolodás odáig vezetett, hogy az én öszinteségemet tartották meszterkéltésnének. Ezért gondolok gyakran arra, hogy az új irodalomban az új olvasók nagy tömegével való kapcsolat szükségessége háttérbe szorítja a minőség erenyeit, miket a várás erenyeinek is nevezhetnénk. Gyakran előfordul, hogy az író előrefut s a jövő még kimondhatatlan kérdéseire keres feleletet. Ma még lebecsülik, de előtte áll a holnap, a jelen és a jövő nemzedék között verhidat s azt a titkos folytonosságot biztosítja, mely az irodalom legfontosabb, eddig ismeretlen feladataihoz tartozik. Könyvem sok lapja azokhoz szól, akik még küzdenek és nem azokhoz, akik már győztek. De minden embernek harcot kell vívnia saját magával. A tehetetlen anyag és a szellem nekilendülése, a lustaságra való felhívás s az odaadás követelése közötti harc így állandóan aktuális.

Veres Péter: Az alföldi parasztság. Veres Péter könyvével nem azt akarja bemutatni, hogy milyen az alföldi parasztság, hanem azt, hogy miért olyan, — amilyen. Szempontjai ezért társadalomtudományiak. Ezeket a társadalomtudományi szempontokat azonban nem a tudomány elvontsága mozgatja, hanem szerzői kimeríthetetlen élmény. Anyaga az igazi magyar parasztságot jelentő kisparasztságról és a földmunkásságról, illetve, ahogy ő a magyarság e talpát nevezi: a rideg parasztságról. Az ismertető igazán zavarban van, amikor rövid mondatokban akarja ecsetelni ezt a könyvet, mely az alföldi parasztság hamisítatlan életét adja első ízben s valóban alulról készült szociografiai szintézisből. Minden figyelmet megérdemel ez a könyv, már annál is inkább, mert Veres Péter ugyszólván az első parasztíró, aki népének életéhez legközelebb áll.